

Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky kontroloval vodu zo studničiek v okolí Bratislavy.

Vzhľadom na epidemiologickú situáciu v súvislosti s ochorením COVID-19 dovoľovalo v letných mesiacoch mnoho občanov Slovenska na území našej republiky. Na pešiu turistiku a cykloturistiku vyhľadávali vo zvýšenej miere v okolí Bratislavy tiež rôzne turistické miesta a trasy, v blízkosti ktorých sa nachádzajú voľne dostupné pramene, studničky resp. artézske studne. I keď v mnohých prípadoch sú tieto individuálne vodné zdroje upravené (napr. stavebne), pravidelnú kontrolu kvality vody v nich nevykonáva žiaden subjekt. Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky v Bratislave (ďalej len „ÚVZ SR“) preto v letnom období odobral vzorky vody z vybraných studničiek v okresoch Pezinok, Senec a Malacky, ktoré vytypoval v spolupráci s Regionálnym úradom verejného zdravotníctva hlavné mesto Bratislava so sídlom v Bratislave. Cieľom odberov bolo overiť kvalitu vody z týchto nekontrolovaných zdrojov využívaných verejnosťou počas pobytu v prírode na pitné účely.

Obr. 1 Pezinok, Náučný chodník Pezinok

Voda v studničkách bola vyšetrená v rozsahu minimálnej analýzy, ktorá zahŕňa základné mikrobiologické, biologické a fyzikálno-chemické ukazovatele kvality; v 2 prípadoch (zdroje sa nachádzali v blízkosti poľnohospodársky obrábaných území) bola zisťovaná aj prítomnosť pesticídov. Kvalita vody sa posudzovala podľa platnej vyhlášky *Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 247/2017 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o kvalite pitnej vody, kontrole kvality pitnej vody, programe monitorovania a manažmente rizík pri zásobovaní pitnou vodou.*

Obr. 2 Kuchyňa, Modranská dolina

Obr. 3 Kuchyňa, Rožňové

Celkovo bolo ÚVZ SR odobratých a analyzovaných **9 vzoriek vody**, z ktorých požiadavky na pitnú vodu v plnom rozsahu **spĺňala iba artézska studňa Veľký Biel, Kostolná ulica** (Tabuľka č. 1). Mikrobiologickým a biologickým požiadavkám na kvalitu vyhovela aj vzorka vody **z artézskej studne v Lozorne** (studňa je aktuálne v rekonštrukcii); voda však obsahuje vysoké množstvo železa, mangánu a má nevyhovujúci zápach. Vzorky vody z ostatných studničiek **nevyhoveli požiadavkám na pitnú vodu z hľadiska mikrobiologickej a biologickej kvality**; s výnimkou studničky Rožňové v Kuchyni bola vo vode okrem ukazovateľov všeobecného znečistenia zistená aj prítomnosť baktérií, ktoré indikujú fekálne znečistenie. Používaním vody s uvedeným znečistením sa spotrebiteľ vystavuje zdravotným rizikám, akými sú najmä črevné a hnačkové ochorenia. Vzorka vody zo **studničky v Blatnom** obsahovala okrem toho vysoké množstvo dusičnanov a bola nevyhovujúca i z hľadiska ďalších chemických ukazovateľov.

Ak voda vyhovuje z hľadiska senzorických vlastností, je priehľadná a „má dobrú chuť“, neznamená to, že je zdravotne bezpečná. Používanie vody na pitné účely zo zdrojov, ktoré nepodliehajú pravidelnej kontrole, možno z hygienického hľadiska považovať za rizikové.

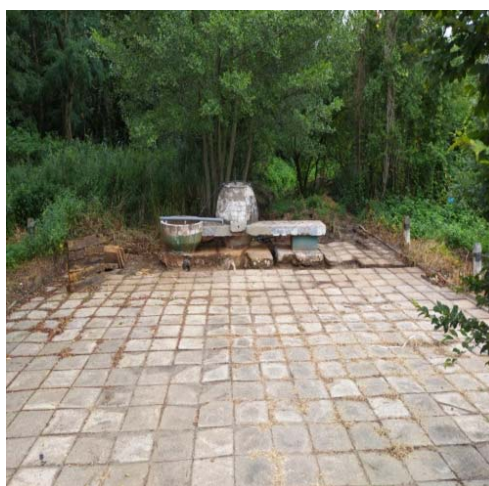
Po vykonaní analýz informoval ÚVZ SR o kvalite vody a dôvodoch nesplnenia požiadaviek na pitnú vodu obce, v katastri ktorých sa studničky nachádzajú. Odporučil obciam, aby upozornili vhodnými prostriedkami (i v blízkosti zdroja) verejnosť, **ak kvalita vody nedosahuje kritériá pitnej vody a nie je vhodná na pitné účely**. V prípade vyhovujúcej kvality vody bolo obci odporučené vykonávať priebežne základnú starostlivosť a v pravidelných intervaloch overovať kvalitu vody laboratórnymi analýzami.

Výsledky analýz vody zo studničiek v širšom okolí Bratislavy opätovne potvrdili zraniteľnosť týchto voľne dostupných zdrojov vody, ktoré nemajú stanovené ochranné pásma a určený režim starostlivosti resp. zodpovednosti za ne. Ďalšie užitočné informácie v súvislosti so studničkami je možné nájsť na:

https://www.uvzsr.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=3862:uvz-sr-uitone-informacie-vnsuvislosti-snhorskymilesnymi-studnikami&catid=56:tlaove-spravy&Itemid=62.

Obr. 4 Studnička Blatné

Obr. 5 Artézska studňa Lozorno

Tabuľka č. 1 Prehľad vzoriek a výsledkov analýz vzoriek vody zo studničiek

Obec	Miesto odberu	Dátum odberu	Kvality pitnej vody	Nevyhovujúce ukazovatele
Veľký Biel	Artézska studňa Kostolná ulica	27.7.2020	vyhovuje	
Blatné	Studnička Blatné	28.7.2020	nevyhovuje*	Koliformné baktérie, <i>Escherichia coli</i> , Kultivovateľné mikroorganizmy pri 22°C, Kultivovateľné mikroorganizmy pri 36°C, Živé organizmy, Dusičnany, Zákaly, Železo, Abiosestón príp. Mangán
Pezinok	Naučný chodník Pezinok	4.8.2020	nevyhovuje*	Koliformné baktérie, <i>Escherichia coli</i> , Enterokoky
Lozorno	Artézska studňa	5.8.2020	nevyhovuje	Železo, Mangán, Zápach
Kuchyňa	Modranská dolina	5.8.2020	nevyhovuje*	Koliformné baktérie, <i>Escherichia coli</i> , Enterokoky
	Rožňové	5.8.2020	nevyhovuje	Koliformné baktérie, Živé organizmy
Borinka	Pod kopcom Santa Berg	24.8.2020	nevyhovuje*	Koliformné baktérie, <i>Escherichia coli</i> , Enterokoky, Kultivovateľné mikroorganizmy pri 36°C
	Červený Potok	7.9.2020	nevyhovuje	Koliformné baktérie, <i>Escherichia coli</i> , Enterokoky, Mikromycéty stanoviteľné mikroskopicky
	Pod Pajštúnom	7.9.2020	nevyhovuje*	Koliformné baktérie, <i>Escherichia coli</i> , Enterokoky, Kultivovateľné mikroorganizmy pri 22°C, Kultivovateľné mikroorganizmy pri 36°C, Živé organizmy

* Vo vzorke vody bola zistená prítomnosť ďalších patogénnych a podmienene patogénnych mikroorganizmov; ich prítomnosť v pitnej vode je neprípustná v súlade so zákonom č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Pre úplnosť uvádzame, že aktuálne informácie k studničkám v katastri mesta Bratislava je možné nájsť na webovom sídle organizácie Mestské lesy v Bratislave; studničky boli vyšetrené Bratislavskou vodárenskou spoločnosťou, a.s. Dostupné údaje je možné nájsť na http://www.ba-lesy.sk/vismo/dokumenty2.asp?id_org=451035&id=1001&p1=1007.

V Bratislave 7.10.2020